בס"ד

הָאוֹר
הַחַיִּים
הַקָּדוֹשׁ

כיתות א' - מטות - תשע"ד

"תלמוד תורה "כלל חסידי
מודיעין עילית

התפילין של האור החיים הקדוש

יָמִים אֲחָדִים לִפְנֵי פְּטִירָתוֹ קָרָא רַבִּי חַיִּים לְרַעֲיָתוֹ וְאָמַר לָהּ, לְאַחַר פְּטִירָתִי אִם יִהְיֶה לָךְ מַצָּב קָשֶׁה בְּפַרְנָסָה, הָרְשׁוּת בְּיָדֵךְ לִמְכֹּר אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלִּי לְאָדָם עָשִׁיר הַמּוּכָן לְשַׁלֵּם סְכוּם נִכְבָּד וּמִזֶּה תִּתְפַּרְנְסִי, אוּלָם עָלַיִךְ לְהַזְהִיר אוֹתוֹ שֶׁיַּקְפִּיד מְאֹד עַל קְדוּשָׁה מְעֻלָּה כָּל עוֹד הוּא עָטוּר בָּהֶם.

כְּבָר בַּחֲדָשִׁים הָרִאשׁוֹנִים לְאַחַר פְּטִירָתוֹ סָבְלָה הָאַלְמָנָה מֵרָעָב פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, וְהָיְתָה חַיֶּבֶת לִמְכֹּר אֶת הַתְּפִלִּין, וְהֶעָשִׁיר שֶׁקָּנָה אוֹתָם קִבֵּל עַל עַצְמוֹ אֶת הַתְּנַאי שֶׁהִצִּיבוּ לוֹ, וּבְמֶשֶׁךְ כָּל הַשָּׁנִים שָׁמַר אֶת הַהַבְטָחָה שֶׁנָּתַן.

בְּאֶחָד הַיָּמִים בָּא אֵלָיו אֶחָד מִפְּקִידָיו בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה כְּשֶׁהוּא עָטוּר בַּתְּפִלִּין הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלּוּ וְסִפֵּר לוֹ עַל הַצָּעָה עִסְקִית חֲשׁוּבָה שֶׁהוּא יָכֹל לְהִתְעַשֵּׁר מִזֶּה מְאֹד, אֲבָל הוּא צָרִיךְ לַעֲנוֹת תְּשׁוּבָה עַל זֶה תֵּכֶף וּמִיָּד, הֶעָשִׁיר לֹא רָצָה לְדַבֵּר עִם הַתְּפִלִּין הָאֵלּוּ

עַל כֵּן סְמֵן לַפָּקִיד שֶׁיַּמְתִּין עַד סִיּוּם הַתְּפִלָּה שֶׁיּוֹרִיד אֶת הַתְּפִלִּין.

אֲבָל הַפָּקִיד דָּחַק בּוֹ שֶׁיַּעֲנֶה מִיָּד עַד שֶׁנִּכְנַע וְדִבֵּר עִם הַתְּפִלִּין, וּמֵאָז הִפְסִיק לְהַרְגִּישׁ קְדֻשָּׁה בַּתְּפִלִּין הָאֵלּוּ וְחָשַׁשׁ אוּלַי הֵם נִפְגְּמוּ כִּי זְלְזֵל בִּקְדוּשָּׁתָם, עַל כֵּן מָסַר אֶת הַתְּפִלִּין לַסּוֹפֵר שֶׁיִּבְדֹּק אוֹתָם וּלְפֶלֶא הָיָה שֶׁהַקְלַף נִמְצָא מָחוּק לְגַמְרֵי.

הַמַסָע רְצוּף הַתְלָאוֹת וְהַנִסִים הִגִיעַ סוֹף סוֹף לְיַעֲדוֹ, זֶה הָיָה מַסָעוֹ שֶל רַבִי חַיִים בֶן עַטָר, הַיָדוּעַ בְּכִינוּיוֹ 'אוֹר הַחַיִים הַקָדוֹשׁ', מִמַרוֹקוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. שָׁנִים הִשְׁתּוֹקֵק לַעֲלוֹת לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וּלְהָקִים בָּהּ יְשִׁיבָה לְלִמוּד הַתוֹרָה וּלְהַחֲשַׁת הַגְאֻלָה. בְּסוֹף שְׁנַת תק"א זָכָה לְהַגְשִׁים אֶת חֲלוֹמוֹ.

בְּדַרְכּוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הִתְעַכֵב בְּאִיטַלְיָה, שֶׁבָּהּ נֶהֱנוּ הַיְהוּדִים מִשֶׁפַע כַלְכָלִי. שָׁנָתַיִם עָבַר בְּעָרֵי אִיטַלְיָה, וְהֵקִים וְעַד תּוֹמְכִים שֶׁיִהְיֶה מְמֻנֶה עַל מִשְׁלוֹחַ כְּסָפִים לְהַחְזָקַת הַיְשִׁיבָה.

בְּמַהֲלַךְ הַמַסָע רָאוּ 'אוֹר הַחַיִים' וּמְלַוָיו אֶת יַד הַהַשְׁגָחָה. הָאֳנִיָה הִפְלִיגָה מֵאַלֶכְסַנְדְרִיָה שֶׁבְּמִצְרַיִם כְּדֵי לַעֲגֹן בְּנָמֵל יָפוֹ. אַךְ רַב הַחוֹבֵל טָעָה וְהוֹרִיד אֶת הַנוֹסְעִים בְּנָמֵל עַכּוֹ. לְאַחַר מִכֵן הִתְבָּרֵר כִי זֶה הָיָה לְטוֹבָה, שֶׁכֵן מַגֵפָה קָשָׁה הִשְׁתּוֹלְלָה בְּאוֹתָהּ עֵת בְּיָפוֹ וְהַפִילָה חֲלָלִים רַבִּים.

הֶחְלִיט רַבִּי חַיִּים לְהָקִים אֶת יְשִׁיבָתוֹ בְּעַכּוֹ. הַיְשִׁיבָה נִקְרְאָה 'כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל', וְהִיא הִתְפַּתְּחָה וְהָיְתָה לְאֶבֶן שׁוֹאֶבֶת לְתַלְמִידִים רַבִּים. בָּחֳדָשִׁים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל שְׁנַת תק"ב עָרַךְ רַבִּי חַיִּים מַסָּע עִם תַּלְמִידָיו אֶל קִבְרוֹת הַצַּדִּיקִים בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

הִגִּיעַ עֶרֶב חַג הַפֶּסַח. בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים הוּכָן לְקִרַאת הַחַג, אוּלָם דָּבָר אֶחָד הֵעִיב אֶת שִׂמְחָתוֹ: טֶרֶם נִמְצָא אֹרַח שֶׁיָּסֵב עִמּוֹ בְּלֵיל הַסֵּדֶר.

"כֵּיצַד אֲקַיֵּם אֶת 'כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵיכוֹל' בְּשָׁעָה שֶׁשּׁוּם אֹרַח לֹא יִהְיֶה בְּבֵיתִי?", הִבִּיעַ אֶת צַעֲרוֹ בְּאָזְנֵי תַּלְמִידוֹ וּבִקֵּשׁ: "אָנָּא מִמְּךָ, צֵא אֶל הָרְחוֹב וְנַסֵּה לִמְצֹא אוֹרֵחַ"

הַתַּלְמִיד יָצָא וְחִפֵּשׂ, אַךְ לֹא מָצָא אֹרַח מַתְאִים. כְּמְעַט הִתְיָאֵשׁ, עַד שֶׁעָבַר לְיַד בֵּית הָעַלְמִין וְשָׁמַע קוֹל בֶּכִי חָנוּק.

חָשׁ הַתַּלְמִיד לְעֵבֶר קוֹל הַבֶּכִי, וְגִילָה בֵּין הַקְּבָרִים יְהוּדִי הַמִּתְיַפֵּחַ כַּיֶּלֶד. הוּא נִסָּה לִפְנוֹת אֶל הָאִישׁ וּלְדוֹבְבוֹ, אַךְ הַלָּה לֹא הָיָה מְסֻגָּל לְהָשִׁיב לוֹ. פֶּרֶץ דְּמָעוֹת יָצָא מֵעֵינָיו בְּכָל פַּעַם שֶׁנִּסָּה לְדַבֵּר. רַק מִלִּים

מָקוֹטָעוֹת נִשְׁמְעוּ מִמֶּנּוּ: "אֲבוֹי לִי... חָרַב עָלַי עוֹלָמִי... חַיֵּי אֵינָם חַיִּים"

נִרְאָה הָיָה כִּי הָאִישׁ מְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת. תַּלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים נִרְעַד, וּמִהֵר אֶל רַבִּי חַיִּים, לְסַפֵּר לוֹ עַל הַיְהוּדִי הַמִּסְכֵּן.

רַבִּי חַיִּים לֹא הִתְעַכֵּב. מִיַּד עָזַב אֶת הַכַּנּוֹתָיו לְקִרַאת הַחַג וּפָנָה עִם תַּלְמִידוֹ לְעֵבֶר בֵּית הָעַלְמִין. דְּבוּרוֹ הַמְּלַטֵּף שֶׁל רַבִּי חַיִּים עוֹדֵד מְעַט אֶת הַיְהוּדִי, וְהוּא פָּתַח אֶת סָגוּר לִבּוֹ.

הִתְבָּרֵר שֶׁהוּא יְהוּדִי עָנִי מָרוּד, שֶׁהֶחְלִיט לְנַסּוֹת אֶת מַזָּלוֹ בְּחוּץ לְאָרֶץ. הוּא הִשְׁאִיר בָּאָרֶץ אֵת אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו, יָצָא לְחוּץ לָאָרֶץ וְעָסַק בְּמִסְחָר כַּמָּה שָׁנִים. שֵׁם רָאָה בְּרָכָה בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו וְהִצְלִיחַ לִצְבֹּר סְכוּם נָאֶה, שֶׁבּוֹ קִוָּה לְכַלְכֵּל אֶת אִשְׁתּוֹ וִילָדָיו בְּשָׁנִים הַבָּאוֹת וְאַף לִפְתֹּחַ עֵסֶק מַצְלִיחַ.

שִׂמְחָה עֲצוּמָה מִלְּאָה אֶת לִבּוֹ כַּאֲשֶׁר הָאֳנִיָּה שֶׁבָּהּ נָסַע עָגְנָה בְּנָמֵל עַכּוֹ. הוּא כְּבָר רָאָה בְּעֵינֵי רוּחוֹ אֶת שִׂמְחַת בְּנֵי בֵּיתוֹ לְמַרְאֶה הָאַרְנָק הַתָּפוּחַ שֶׁהֵבִיא עִמּוֹ. וּפִתְאֹם שֹׁד וְשֶׁבֶר! בְּרִדְתּוֹ מִן הָאֳנִיָּה אֶל

הַסִּירָה שֶׁהוֹבִילָה אֶת הַנּוֹסְעִים אֶל הַחוֹף, נִשְׁמַט הָאַרְנָק וְצָלַל בִּמְצוּלוֹת הַיָּם.

שׁוּב פָּרַץ הָאִישׁ בְּבֶכִי קוֹרֵעַ לֵב וְהוֹסִיף כִּי בְּאַרְנָק הָיָה גַּם סְכוּם כֶּסֶף גָּדוֹל שֶׁנִּתְבַּקֵּשׁ לְהַעֲבִיר לְכַלָּה יְתוֹמָה וַעֲנִיָּיה. "כֵּיצַד אוּכַל לְהַרְאוֹת אֶת פָּנַי לִפְנֵי הַכַּלָּה וּמִשְׁפַּחְתָּהּ וּמָה יֹאמְרוּ אִשְׁתִּי וְיִלָּדַי?!", יִיבֵּב הָאִישׁ, בְּעוֹד רַבִּי חַיִּים מַבִּיט בּוֹ בְּעֵינַיִם רַחֲמָנִיּוֹת.

פִּתְאֹם פָּנָה רַבִּי חַיִּים אֶל הָאִישׁ: "בָּא עִמִּי אֶל הַחוֹף" מֻפְתָּע הִבִּיט בּוֹ הֶלֹה כְּלֹא מֵבִין, אַךְ נַעֲנָה וְהָלַךְ אַחֲרָיו.

בֶּהַגִּיעָם אֶל הַחוֹף אָמַר רַבִּי חַיִּים: "עוֹד מְעַט יַעֲלֶה הַיָּם אֶל הַחוֹף אוֹצָרוֹת רַבִּים מֵימֵי קֶדֶם. בֵּין הַחֲפָצִים תּוּכַל לִמְצֹא אֶת אַרְנָקְךָ, אוּלָם עָלֶיךָ לְהִזָּהֵר לָקַחַת אֶת הָאַרְנָק שֶׁלְּךָ בִּלְבַד וְלֹא דָּבָר זוּלָתוֹ. הַתִּזְכּוֹר זֹאת?". הָאִישׁ הִנְהֵן בַּהַסְכָּמָה.

רַבִּי חַיִּים נָשָׂא תְּפִלָּה חֲרִישִׁית וְצִוָּה עַל הַיָּם לְהוֹצִיא אֶל הַחוֹף אֶת כָּל הָאוֹצָרוֹת שֶׁשָּׁלָל. לְנֶגֶד עֵינֵיהֶם הַמִּשְׁתָּאוֹת שֶׁל הָאִישׁ וְתַלְמִידוֹ שֶׁל רַבִּי חַיִּים הֵחֵלּוּ הַמַּיִם לִגְעֹשׁ וּלְבְעְבַּע, וְכַעֲבֹר רֶגַע הֵחֵלּוּ לַצוּף

וְלַעֲלוֹת חֲפָצִים רָבִים, וּבָהֶם דְּבָרֵי כֶּסֶף וְזָהָב, תֵּבוֹת עַתִּיקוֹת וְכֵלִים. בֵּינֵיהֶם נִרְאָה הָאַרְנָק שֶׁנִּשָּׂא עַל הַגַּלִּים הַיִּשֵּׁר לְעֵבֶר בְּעָלָיו.

הָאִישׁ לֹא הֶאֱמִין לְמַרְאֵה עֵינָיו. הוּא זָכַר אֵת דִּבְרֵי רַבִּי חַיִּים וְהֵרִים רַק אֶת הָאַרְנָק. הוּא פָּתַח אוֹתוֹ בַּהִתְרַגְּשׁוּת וְהָיָה מְאֻשָּׁר לְגַלּוֹת כִּי כָּל מַטְבְּעוֹת הַכֶּסֶף נִמְצְאִים בּוֹ וְלֹא חָסֵר דָּבָר. רַבִּי חַיִּים הִתְפַּלֵּל שֵׁנִית, וְהַגַּלִּים בָּאוּ וְלָקְחוּ עִמָּם אֵת הַחֲפָצִים בַּחֲזָרָה לִמְצוּלוֹת הַיָּם.

בְּעוֹדוֹ מִתְקַשֶּׁה לְהָכִיל אֵת גֹּדֶל הַנֵּס פָּנָה הָאִישׁ בְּהִתְרַגְּשׁוּת אֶל רַבִּי חַיִּים וְאָמַר: "כֵּיצַד אוּכַל לְהוֹדוֹת לְךָ, רַבִּי?".

חִיּוּךְ רָחָב הִתְפַּשֵּׁט עַל פָּנָיו שֶׁל רַבִּי חַיִּים וְהוּא אָמַר: "טוֹבָה גְּדוֹלָה תַּעֲשֶׂה עִמִּי אִם תּוֹאִיל לִהְיוֹת אוֹרְחִי הַלַּיְלָה, בְּלֵיל הַסֵּדֶר" הָאִישׁ נַעֲנָה בַּשִּׂמְחָה, וּבְלֵיל הַסֵּדֶר קָשֶׁה הָיָה לָדַעַת מִי מְאֻשָּׁר יוֹתֵר - הַיְהוּדִי שֶׁמָּצָא אֶת אַרְנָקוֹ אוֹ 'אוֹר הַחַיִּים' שֶׁמָּצָא אֹרַח לַחַג.